

30

TÄHEKE

NR. 7 1970

EESTI SUVI

ELLEN NIIT

VETT JA PORI VEEL TÄIS ON TEED JA NÕOD,
KUI JUBA TAEVA ALL LÕORIVAD LÕOD.

METSAJÄÄRAKU VARJUS VEEL LUMI TUKUB,
KUI JUBA KUUSIKUS KÄGU KUKUB.

VARSAKAPJADE KÕBINAL KEVAD TULEB,
KIILITIIBADE VÕBINAL KEVAD TULEB.

NÜÜD SIGIB SAMBLA SEEST SINILILLI,
IGA PÕÖSAS KASVATAB PAJUPILLI.

LASTELE KÄES ON HULKUMAPÄÄSU ILMAD,
NURMENUKUD JA PÄÄSUSILMAD.

SIIS VARSTI ON SIRELIPÕÖSAD LILLAD
JA LUHAL SULGVALGED JÄNESVILLAD,

METSAS JÄNESEKAPSAD KUI ROHEV PITS,
JA LEHTEDES KÕIK VIIMNE ROOTS, VARS JA VITS.

PAEKALDAIL ON SUVINE SUME VINETUS.
LENDU LÄINUD ON PORISTE TEEDE INETUS.

AINULT LÄTE JA JÕGI JA JÄRV ON VEEL MÄRG.
JA KÕIGE ÜMBER ON MERI KUI PÄRG.

KÕIGE ÜLE ON SUVINE MAHE VALGUS.
EI PÄEVAST SAA ARU, KUS LÖPP TAL, KUS ALGUS.

NING VIRGUNUD INIMLAPS RÕÖMSAL PALGEL
KÖNNIB ÖÖPÄEVA PIKKUSE PÄEVA VALGEL.

SÜNNIMAA SÜNNIPÄEV

Sellest rääkis «Tähekesele» Alfred Valdov...

Ta on Tallinna Masinatehase tööline. Ta töötab hästi. Seepärast anti talle meie maa kõrgeim autasu — Lenini orden ning sotsialistliku töö kangelase aunimetus. Alfred Valdov on kommunist.

«Nagu sa tead, võimutsesid Eestis kapitalistid,» ütleb Alfred Valdov. «Töörahal oli raske elada, sest neist ei hoolitud. Vähe oli tööd ja vähe saadi palka. Paljud töölislapsed ei saanud õppida. Vanematel ei olnud lihtsalt nii palju raha, et lapsi koolitada. Kuid rahvas ei unustanud Lenini õpetust, et vabadust ei saa muidu kui võideldes. Eestimaa Kommunistliku Partei juhtimisel löime endile uue, õnneliku elu.»

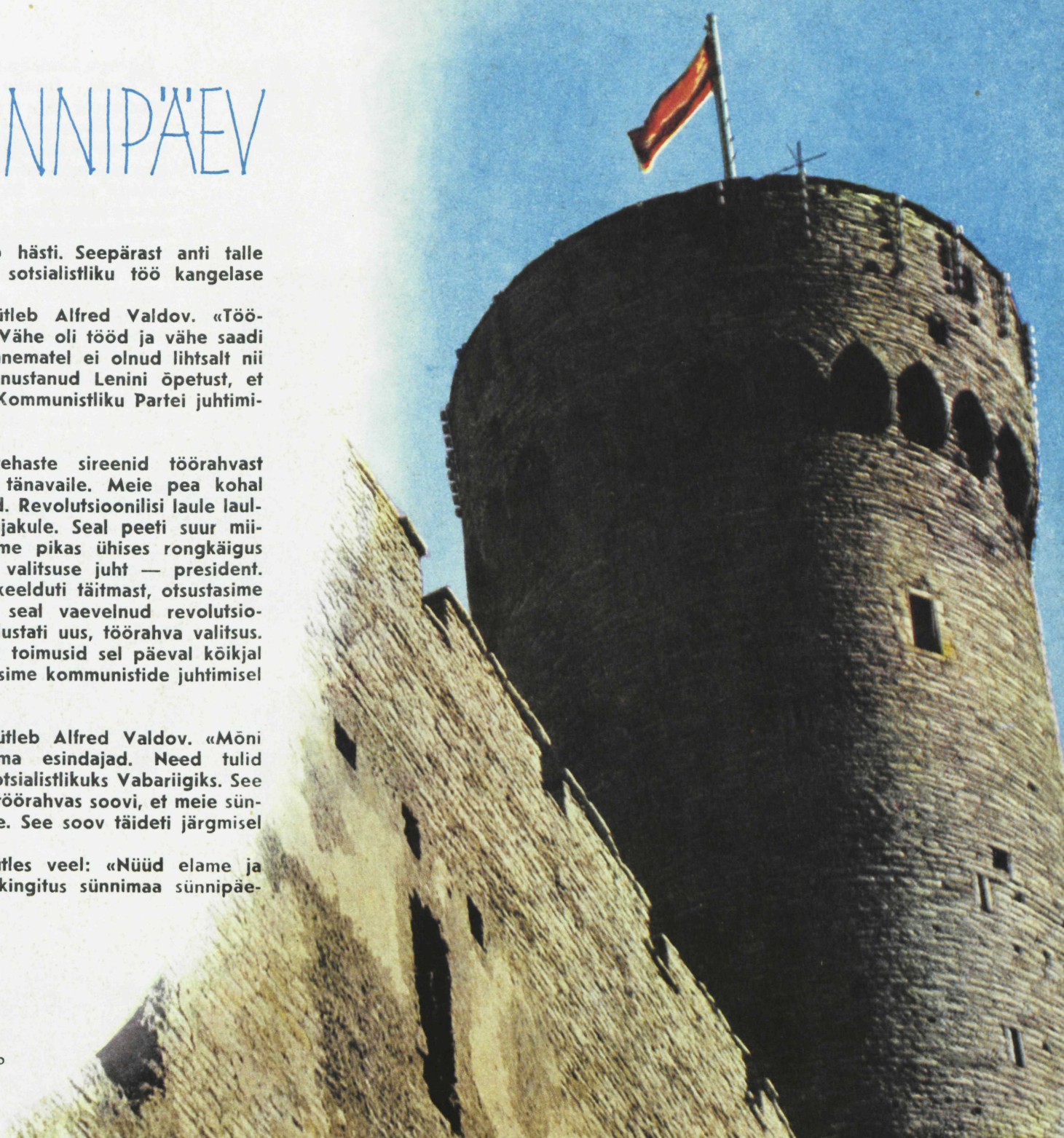
Kuidas see toimus!

«1940. a. 21. juuni hommikul kutsusid Tallinna tehaste sireenid töörahvast ülestõusule,» ütleb Alfred Valdov. «Kogunesime tänavaile. Meie pea kohal löid lehvima punased võitluslipud ja loosungid. Revolutsioonilisi laule lauldes läksime rongkäikudes praegusele Võidu väljakule. Seal peeti suur miiting. Nõudsime töörahvale vabadust. Edasi läksime pikas ühises rongkäigus Kadrioru lossi juurde. Lossis viibis kapitalistide valitsuse juht — president. Talle esitasime töörahva nõudmised. Kui neid keelduti täitmast, otsustasime võimu oma kätte võtta. Vanglatest vabastasime seal vaevelnud revolutsionäärid. Siis suundusime Toompeale. Öhtul moodustati uus, töörahva valitsus. Niisugused rahvarohked rongkäigud ja miitingud toimusid sel päeval kõikjal Eestis, igas linnas ja suuremas asulas. Nii kukutasime kommunistide juhtimisel kapitalistide võimu.»

Kuidas sai sünnimaast Nõukogude riik!

«Sellest on möödunud kolmkümmend aastat,» ütleb Alfred Valdov. «Mõni nädal pärast juuniülestõusu valis töörahvas oma esindajad. Need tulid kokku 21. juulil ja kuulutasid Eesti Nõukogude Sotsialistlikuks Vabariigiks. See oli meie sünnimaa sünnipäev. Sel päeval esitas töörahvas soovi, et meie sünnimaa astuks NSV Liidu rahvaste vennalikkusse. See soov täideti järgmisel kuul — 6. augustil.»

Nii rääkis Alfred Valdov sünnimaa sünnist. Ta ütles veel: «Nüüd elame ja töötame vabade ning rõõmsatena. Meie parim kingitus sünnimaa sünnipäevaks on alati hästi töötada ja õppida.»

HARRI
JÖGISALU

RANNAKARJAMAAL

„Minge näidake nüüd Miinale ning Märdile mereranda!» ütles vana-ema Jaanile ja naabripere Ellule-Mallele-Kallele. Andis igamehele viilu võileiba ja käskis vaadata, ega lambad ole paha peale läinud.

Meri oli samas kopli taga. Sinas ja sillerdas. Ulatus nii kaugele, kuni taevas vastu tuli. Rand oli kivine. Nii palju kive polnud Märt veel kusagil näinud. Kive oli karjamaal, päris vee ja maa piiri peal, aga nende järg ulatus merregi.

Riidaline rand kadus ühel pool kiviaedade ja sangleppade taha, aga teises küljes ei paistnud äärt olevatki — aina kivid, liiv ja vesi. Tädi kirjak mäletses värava all, kaugemal sõid kuljust kõlistades hobused.

Karjamaa muru oli sile nagu püगतud ja lapsed lasksid paljajalu ringi. Küll oli niimoodi kerge lipata!

«Nüüd katsume, kes saab kõige kiiremini selle suure kivi otsa! Näe, seal!» näitas Märt näpuga üle karjamaa paistvale kivirahnule ja andis jalgadele valu. Teised olid kohe järel. Vana Murigi ei jäänud maha. Märt oli osav poiss: põikas ühe kivi otsast teise otsa. Ei hoolinud sellestki, et lõi varba valusasti ära. Ikka võidu!

Äkki juhtus Märdi silme all midagi ennenägematut — kivid kargasid maast üles ja pistsid jooksma. Suuremad lippasid ees, vähemad järel, üks pisike must sabaga vehkides kõige taga. Märt toppas poole sammu pealt.

«Uih! Vaat, kus lugu. Mina pidasin neid ka kivideks!»

Kõik pistsid laginal naerma.

«Ute-ute-ute!» kutsusid Ellu ja Malle.

Kui lambad nägid, et lapsed enam ei jookse, polnud neilgi kiiret. Jäid seisma ja vaatasid tagasi. Tundsid karjased ära ja tulid tagasi. Jäid jalga kõpsutades laste ette seisma ning vedasid sõormetega õhku.

«Tunnevad leiva lõhna.»

Märdil oli pool leivakäärü söömata. Teistelgi lastel koorukesi tallede jaoks järel. Otsekohe algas võõrustamine. Märt sai tuttavaks kongusninalise ja sooniliste sarvedega oinaga, kes pistis talle oma sooja nina pihku. Sõi leiva ja lakkus sõrmedki puhtaks. Vastutasuks lubas oma vägevät villakasukat silitada.

Kui leib söödud, algasid spordimängud. Talledele meeldisid hüpped ja kepsutamine, vana sarvekandja aga tahtis poksida. Limpsas keelega, astus sammu tagasi ja oli valmis puksima.

Märt arvas end poksimises nii osav küll olevat, et saab oina vastu. Ta oli televiisoriekraanil poksimatše vaadanud, neid koolis vahetunni ajal ise pidanud ja asi nüüd... va oinas!

Märt tõmbas rusikad rulli. Teised lapsed ja lambad jäid sõõri poksijate ümber.

Nagu poksija kunagi, katsus Märt varitsedes vastase sõjaplaanist aru saada. Aga ei oinas pidanud plaani midagi. Võttis hoogu ja andis vopsu väljasirutatud rusika pihta. Taganes paar sammu ja tuli siis niisuguse hooga, et Märt käis põmdi! istuli. Haiget küll ei saanud, aga enne kui poiss jõudis püsti tõusta, põrutas sarvekandja talle valusa võmmu selja tagant. Kõrvu lingutades sihtis kohe uut, veel kõvemat matsu.

Oina käitumine poksiringis oli ilmselt ebasportlik.

Jaan asus vahekohtuniku kohale ja ässitas löömamehele Muri peale. Lambad jooksid parinal minema. Vana jäär jättis võistluse sinna paika ja kepsutas oma perele järele.

Märdil oli pisut piinlik. Kutsus vastase välja, aga ise kallalt ära ei saanud! Rapsas pükstelt puru ja tähendas:

«See elukas ei pea ju võistlusreeglitest kinni!»

Illustreerinud H. LARETEI

Lapse tööd

**KUI PALJU ON MEIE MAJAS
MUL TÖÖD IKKA TEHA VAJA!
EMA PALUB APPI. —
SÜÜA ON VAJA.
VANAEMA PALUB APPI. —
MUINASJUTTU ON KUULATA VAJA.
ISA PALUB APPI. —
LAULUVIISI ON AJADA VAJA.
VANAI SA PALUB APPI. —
TEMAL MIND PÕLVELE VÕTTA ON VAJA.
KUI PALJU ON MEIE MAJAS
MUL TÖÖD IKKA TEHA VAJA!**

6-aastane EPP KALLAK
Tartust

Karjas

Suvevaheaja veedan alati maal vanaema ja vanaisa juures. Kõige rohkem meeldib mulle vanaisa ja Tipaga karjas käia. Vaatame, et lehmad laiali ei läheks. Keskpäeval, kui lehmad loiuks muutuvad, on aega muudki teha.

Metsaserval kasvab palju maasikaid. Neid on nii tore lõunaooteks noppida.

Mäeveeru alla põõsastesse on just nagu väike katel pandud. See on allikas. Käin seal sulistamas ja puukoorest laevu ujutamas.

Aga juba kostab Tipa haukeid. Küllap on loomad paha peale läinud. Nüüd on vaja jälle oma endisesse ametisse astuda.

SILVIA LÕIV,
Rasina 8-kl. Kooli õpilane

Minu merelkäigust

Tundsin läbi une, kuidas isa mind raputas ja ütles: «Tõuse ometi üles, kell juba pool neli. Või ei taha sa merele tulla!»

Kargasin kähku voodist välja.

Õues oli päris valge. Ilm oli vaikne ja soe. Kuulsime juba kaugelt meeste jutukära ja hõikeid. Sadamas käis ka nii varasel hommikutunnil igapäevane elu. Jõudsimme kaile ja hüppasime paati. Siis käivitati mootor.

Varsti paistsidki esimesed nõõride otsa seotud vaadid. Need tähistasid kohta, kus püüenised sees olid. Kalurid hakkasid võrku paati lappama. Ikka nii, et üks ühelt poolt ühte paati, teine jälle teiselt poolt teise paati. Kui paate eraldas veel ainult paari-meetrine vahe, hakkasid kalurid notiga kalu paatidesse tõstma. Kõik kihises ja kalade hõbedased seljad aina välkusid. Juhtus nii, et ühest kohast sai ainult ühe korra tõsta, teisest aga 24 korda. Ise lugesin.

Niikaua kui paat järgmise koha juurde sõitis, viskasin lutsud ja väiksemad ahvenad paadist välja, sest nendega polnud midagi teha. Angerjad ja teised suuremad kalad panin eraldi. Siis sõitsime tagasi. Teel hakkas tuul puhuma. Läksin kajutisse ja istusin mootori kõrvale. See oli nii kenasti soe ja kajut kaitses tuule eest. Aga teel juhtus veel üks äpardus. Nimelt tüüriga. Paat keerar ainult ühele poole. Heitsin siis ka paadi tagumise otsa peale kõhuli ja vaatasin, mis seal on. Tüüri nägin küll, aga mina ei saanud aru, et seal midagi viga oleks olnud. Varsti jõudsimme tagasi sadamasse. Kell oli kaheksa hommikul.

Kodus võtsin mustad riided seljast ja heitsin diivanile. Olin väsinud ja jäin kohe magama.

ALAR KÜLM,
L. Koidula nim. Pärnu 2. Keskkooli õpilane

Kunstnik joonistab moe.

Riidekangad tuakse
õmblusvabrikusse, konveierilint
viib need laftu.

Lõiked
joonistatakse
kangale.

Ketassaega tükeldatakse
kangas.

KOOLIKLEIDIVABRIKUS

Kleit pannakse kokku, asetatakse karpi, ja auto viib kleidid kauplustesse.

Siis triigitakse.

Õmblusmasinaga õmmeldakse kleiditükid kokku, tikitakse; salapiste-masinaga õmmeldakse alumine äär.

Lintsaega lõigatakse kleidi osad lõike järgi välja [5 kleiti korraga].

MUSTASUSSILISED SÕBRAD

Muuga aedlinnas on meil väike suvemaja. Vaikne ja hea on seal suviti elada. Olen õppinud armastama loomi ja linde, kelle kodu on väikeses männitukas. Suure männi otsas elab mul väike sõbrake oravapoiss, kes julgeb juba käe pealt toitu võtta. Tema ema manitseb teda siis iga kord. Seda teeb ta huvitavalt. Kui väike oravake tuleb minu juurde maiuspala saama, trummeldab ema üleval vastu puud hästi tugevasti, kutsudes poissi nõnda üles. Too aga on ahne ega jäta iialgi ühtki söödavat asja pesasse toomata. Mulle meeldib jälgida ka töökate mesilaste ja sipelgate toimetusi. Mutigagi olen tutvust teinud.

Aga siis juhtus nii, et sain endale hulga toredaid sõpru. — Siilid. Meil on aias väike bassein. Seal soojendab ema õhtuks peenarde kastmiseks vett. Ükskord, kui tulin linnast, nägin, et basseinis siples kolm siili. Ema abiga tõstsin nad kõik veest välja. Kaks väikest siililast jooksid minema. Aga suurem siil, nähtavasti nende ema, ei jõudnud ennast kerragi tõmmata. Nina-kene rohu sees, jäigi ta nõnda lamama. Tõstsin ta päikesevarjulisse kohta. Tõin talle piima. Siil ei liigutanud ennast. Jälgisin teda kurvalt ja mõtlesin: «Eks need väikesed siilid otsinud oma ema taga, ja kui nad ta sealt basseinist leidsid, siis laskusid midagi mõtlemata ema juurde. Nad tõttasid appi oma armsale emale.»

Naabritüdruk Merike tuli ka meie siili vaatama. Loomake ei andnud aga mingit elumärki. Hakkasime Merikesega mängima. Öhtupoolikul mõtlesime, et siilike on juba surnud, ning otsustasime ta maha matta. Kaevasime väikese augu ja vooderdasime lillelehtedega. Siis läksime siili

tooma. Aga siili ei olnudki enam. Kes varastas meie siili? Hakkasime ema hüüdma. Ema rohis peenraid ja näitas näpuga, et me tasa jääksime. Teadsime kohe, et meie siil on ema juures. Tõepoolest, seal ta oligi! Ronis oma väikeste mustade sussidega rohuühnikute vahel ja toimetas midagi väga tähtsat. Meie siil oli elus! Küll olime rõõmsad!

Õhtul, kui läksime talust piima tooma, jutustas ema, kuidas ta siili sooja piimaga arstis. Ja et siil on väga hea ja kasulik loom — hävitab kahjureid.

Nii ilmus siil igal õhtul ühel ja samal ajal, siis kui olime talust piima toonud. Siilile maitstes hästi soe lehmapiim. Ta kutsus ka oma pojad maiustama. Koos jalutasid nad õhtuti aiateel ja podisesid põõsaste all.

Ei möödunud nädalatki, kui ühel õhtul saabus meile terve kari siile. Meie siil oma lastega kõige ees, teine kolmeliikmeline perekond järel. Olime üllatunud. Kuid vaatepilt oli väga tore.

Ükskord pidid meie siilid isegi bussionnetuse tekitama. Tatsasid jälle iga-õhtusele söömaajale. Reas, nagu ikka, üle bussitee meie värava suunas. Tuli buss nr. 25, igavene pikk lõõts teine. Hakkasin karjuma ja kätega vehkima, et juht bussi peataks. Juht oli aga omapäraseid reisimehi isegi märganud. Ta peatas bussi nii äkki, et reisijad kiljatasid ja hakkasid juhti süüdistama. Siis aga jäid vaikides siile vaatama. Üks sõitjatest pistis isegi paar nelgiõit juhile vaasi.

Istuda nii suure bussi rooli taga ja märgata teel pisikesi loomakesi — see pidi väga hea inimene olema! Ta päästis meie siilid, meie väikesed mustasussilised sõbrad. Nead, pisikesed, olid õppinud inimest usaldama ja armastama. Kuid siis tuli sügis. Meie kolisime linna tagasi. Siilikesed jäid maha. Olen praegu neile mõeldes väga kurb. Kus te olete, minu pisikesed mustasussilised sõbrad? Kas leiate endale ka sooja pesa talveks?

Kuid suvel, siis kohtume jälle!

SIRJE SIREL,
Tallinna 46. Keskkooli õpilane

Illustreerinud Taevaskoja Algkooli I klassi õpilane ÜLLE NEMVALTS

Kringlipäev

MANIVALD KESAMAA

PÄEVA KÕRVAL LÄHEB PÄEV.
JÄLLE KÄES ON SÜNNIPÄEV,
ÕNNEPÄEV, KINGIPÄEV,
ROSINATES KRINGLI PÄEV.

KUI ON AASTA TEINUD RINGI,
ISTUTAKSE ÜMBER KRINGLI,
KRINGLISÕJAD ÜMBERRINGI,
RÕÖMSAMEELSELT, LUSTIKEELSELT,
SILMIS SÄRA,
ÕNNESÄRA.

IGAÜKS SAAB KRINGLIST TÜKI,
MAGUSA JA SUURE TÜKI,
RÕÖMUTÜKI, SÕPRUSTÜKI,
ÕNNETÜKI, SOOVITÜKI,
TÜKI KÕRVALE VEEL TÜKI.

KRINGLIL PALJU TÜKKE ON,
LAPSEL PALJU SÕPRU ON.
SÕPRADETA SÜNNIPÄEV
OLEKS KURVAVÕITU PÄEV.
KES SIIS ÜLDSE KRINGLIT SÕÖKS,
LUSTILIKKU LAULU LÕÖKS,
SOOVIKS ÕNNE, KINKE KINGIKS
SÕPRUSRINGIS!

EI LÄHE AEGA KUIGI KAUA,
ISTUME TAAS ÜMBER LAUA.
SAABUB JAANI SÜNNIPÄEV,
MAIE, KALLE SÜNNIPÄEV.

SÕPRADETA KRINGLIPÄEV
POLE ÜLDSE MINGI PÄEV.

Konna vihmavari

HELGI MULLER

SIIS KUI VÄLJAS VIHMA SAJAB,
IGAÜKS ON OMA MAJAS.
TRIIBULISES TARES TIGU,
TARE TAL KUI NÄÄRIVIGUR.

OMA ROHELISES MAJAS
VÕILILL ELAB VIHMA AJAL.
AKNA ETTE PANEB LUUGI,
MÄRGA KARTA SIIS EI PRUUGI.

VIHMA TULLES METSAS SIRMİK
KOHE AVAB HIIGELSIRMI.
LEHE ALLA PEITUB MARI.
SEE ON TEMA VIHMAVARI.

AGA PISIKESEL KONNAL
POLE KUSKIL PEIDUS OLLA.
JUBA ENNE VIHMASADU
TEMA VIHMAVARI KADUS.

MÖTLEB KONN: MIS VÕTTA ETTE!
VIHMAVARJU
HÜPPAB
VETTE!

KINDAD

LEILI ANDRE

Varakevadine päike vaatab aknast sisse ja kütab tuba. See tuba, kuhu päike vaatab, on palju soojem kui teine, kus päikest pole. Väljas on pori.

Aino mängis õues. Mängis ja sai poriseks. Nüüd on ta mängust väsinud.

«Vanaema, jutusta muinasjuttu!»

Vanaema aga koob kindaid. Vardad lõiguvad.

«Mine jookse õues, näe, päike paistab!» ütleb vanaema.

«Ei, ma tahan muinasjuttu. Kuidas see oligi, et seened tantsisid ja vihmapiisad löid trummi!... Räägi seda!»

«Oota, näe, kindakiri läks segamini. Ei ma saa rääkida, pean vaatama, et õigesti koon. See on keeruline muster.»

«Aga, vanaema, nüüd on ju kevad! Varsti tuleb päris-päris kevad ja siis tuleb suvi. Suvel on aga soe. Kindaid pole ju tarvis, pole enam üldse tarvis!»

«Oota nüüd. Mine mängima!»

Vanaema koob. Aino ootab muinasjuttu.

Siis tõuseb vanaema ja läheb kööki. Ta tahab juua, aga ämber on tühi.

Vanaema võtab ämbri ja läheb kaevult vett tooma. Seisatab kaevu juures viivu ja kuulatab: või siis kuldnokk juba siin!

Pikkamisi astub memmeke toa poole, täis veeämber käeotsas.

Aino sibab talle vastu.

«Vanaema, nüüd sa saad mulle küll muinasjuttu jutustada! Ma harutasin selle kurja kinda üles. Nüüd pole sul enam tarvis vaadata, et kindakiri segamini ei läheks.»

Vanaema paneb ämbri maha. See satub lausa porilompi. Ütleb esialgu ainult: «Oh!» Aino vaatab imestunult vanaemale otsa.

Siis laskub vanaema käsi lapse heledatele kiharatele.

«Oh sa rumal laps...»

MEHED MASKIDES

Vanaegse sõdalase nägu varjas raudmask. See oli raudkiivri küljes. Sõdalasel oli seljas raudrüü ja jalas raudkingad. Niimoodi möögahoopide, odatorgete ja noolte eest kaitstuna läks raudrüütel lahingusse.

ELAR KUUS
KOLE
TÖÖ

Vanasti kõndinud kõik tööd kahel jalal, tulnud ise inimestele koju kätte: säh, tee mind ära! Inimesed teinudki töö sip-sip enne öhtut ära, sest mis tast ööseks majja ribelema jätta, endalgi ruumi napilt. Valmis töö lõonud patsi, et aitäh, ning marssinud kimba-komba minema, sinna, kuhu tarvis.

Aga teate, hoolsate inimeste seas leidunud külas laiskvorst. Muidugi ilmunud üks töö ka tema ukse ette:

«Kop-kop!»

«Sisse!»

«Tere! Kas võtad mu käsile?»

«Võtan. Ainult praegu ei viitsi, pärastpoole.»

Töö jäänud ootama. Oodanud päeva, teise. Mees ikka: pärastpoole.

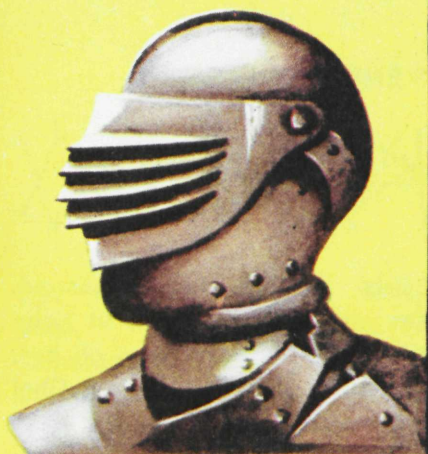
Töö istunud enne keset põrandat, siis kobinud jalust ära ahju taha. Kuid sealses pimedas ja soojas kasvanud tal teravad ogad selga, pikk saba taha. Nädalaga veel suured sarved pähe. Kui ta siis kuuga kärsituks läinud ja lagedale astunud, olnud ta säärane, et laisk mees teda nähes karjatanud:

«Kui kole töö!» Ning pagenud ta eest põõningule.

Mesiniku mask on lihtne peenike võrk, mis heledakse üle kaabu laiade servade. Võrk takistab ärritunud mesilasi tarude juures töötava inimese näole ligi pääsemast.

Ka tänapäeva sõduri üheks kaitsevahendiks on mask — gaasimask. Selle küljes on kurn, mis puhastab sissehingatavat õhku mürg-
aineist. Gaasimaskid on veel tulefõrjajail, et nad võiksid suitsu ja vingu täis ruumides tuld kustutada.

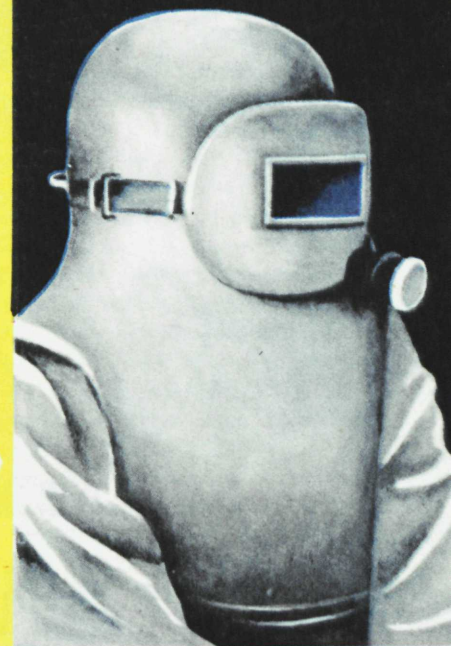
Tuukril on õhu- ja veekin-
del kummiülirikond. Tal on
peas suurte ümmarguste
akendega raske vaskliiver,
rinnal ja seljal rasked tina-
kamakad ning jalas rasked
tinataldadega saapad. Nii
laskub tuuker kiiresti vee-
sügavusse. Vooliku kaudu
pumbatakse talle õhku
hingamiseks ja ta võib vee
all töötada mitu tundi.

Kerelt kole, muutunud töö iseloomult samuti talumatuks. Laiutanud
üksi terves toas ja kuraasitanud:
«Kihutan kogu küla pööningule!»
Ta komberdanud majast majja, näidanud hirmsat nägu, teinud
õudset häält. Hulk rahvast putkanud tõesti ta eest pakku, kuni
ühes peres järgmist juhtunud.
«Kop-kop!»
«Sisse!»
«Olen kole töö. Võu-võu-võu! Lippa lakka!»
«Ei mina töö eest põgene,» saanud ta vastuseks.
Nüüd alles märganud kollitaja, et oli ümbruse kõige usinama
meistermehe juurde sattunud. Ta kohkunud ise ja tahtnud varvast
visata, kuid võta näpust: mees sasinud tal sabast kinni. Küll katsunud
kole töö meistrit ogadega susata, sarvedega pusata, koguni
hammustada. Too seda kärmemini hõõvelpingi taha, hõõveldanud
vastuhakkajal ogad seljast, saaginud sarved maha.
Sealtpeale on jälle kõik tööd nägusad ja kerelt kenad. Kui teie
aga meie ajalgi koledat tööd kohtate, siis vaadake teraselt: üsna-
üsna ligidal on üks laiskvorst.

Mõnikord peab tulefõrjaja
minema otse leekidesse, et
tulepessa üles leida. Siis
paneab ta selga ülirikonna,
mis ei lähe põlema ega
lase kuumust läbi.

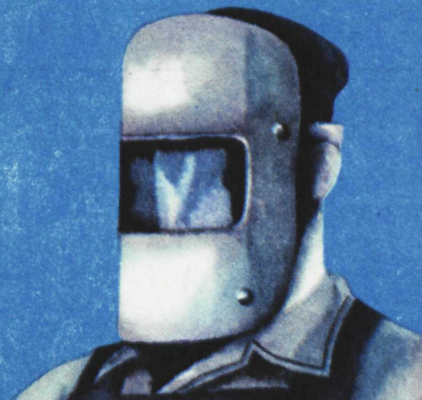
Niisugust kaitserõivastust
kasutatakse metallisulatus-
tehastes. Kui sulatusahjus
on kivivooderdis läbi põ-
lenud, tuleb see uuega
asendada. Aga ahjus on
põletav kuumus. Kas
oodata nädalaid, kuni mit-
mekorruselise maja kõrgu-
ne ahi on jõudnud täieli-
kult jahtuda? Ei ole vaja.
Teadlased on leiutanud
kaitseülirikonna, millega
kaetud inimene võib suurt
kuumust kartmata sulatus-
ahjus töötada.

Jäähokivärvavahi mask.
See kaitseb mängija nägu
püssikuulina vihiseva hokli-
litri eest.

Suurtes masinatehastes pu-
hastatakse metalli pitsidega,
millest tohutu survega
paiskub välja liiva- või
rauapurujuga. Siin ei saa
inimene tavalises riietuses
töötada. Tal on seljas tihe-
daist metallniitidest rõivas
ja peas laia vaateavaga
metalliiver. Õhku hingab
ta läbi kurna.

Keevitusleek on nii ere
nagu päike ja pimestab
silmi. Keevitamisel lendab
laiali sädemevihm. See-
pärast kaitseb keevitaja
oma silmi heleda valguse
ja nägu põletavate säde-
mete eest erilise maskiga.
Et sädemed rõivasse auke
ei põletaks, kannab keevi-
taja nahkpõlle.

Illustreerinud O. SUU

ÖNNE
SUU

LIISU JA KIISU

OMA TASSIST
LIISU SÕI
MUSTI MUSTIKAID.
OMA TASSIST
KIISU JÕI
VALGET PIIMA VAID.

ENNE OLID
PÕSED LIISUL
KÕIGE PUHTAMAD.
ENNE OLID
PÕSED KIISUL
KÕIGE KRIIMUMAD.

NÜÜD ON LIISUL
KRIIMUD PALGED,
MUSTAMAMMUSED.
NÜÜD ON KIISUL
VUNTSID VALGED,
VALGED VAMMUSED.

VENDA SÖELSEPP

KOLM

Elasid kord kolmikud vennad, kes olid nii ühte nägu, et kohe mitte ei saanud aru, kes oli kes. Nad kõik töötasid staadionil. Ühel päeval ütles vanem vend:

«Ära on mind tüüdanud see töö. Muudkui jookse aga iga päev läbi värava. Heameelega teeks midagi muud.»

«Minul sama lugu,» kostis keskmine vend.

«Ja minul ka,» lausus noorim.

«Vahetame töökohad ära,» tegi vanem vend ettepaneku.

Nii tehtigi. Järgmisel hommikul läksid vennad jälle õigel ajal tööle, ainult et vanem vend, kes töötas jalgpalliväljakul, läks nüüd korvpalliväljakule, keskmine vend, kes enne töötas korvpalliväljakul, läks võrkpalliväljakule, aga noorim vend, kelle töökoht oli võrkpalliväljakul, läks hoopis jalgpalliväljakule. Meeskonnad ei saanud midagi aru ja mäng läks lahti.

Tuli aga sellest nüüd üks puder ja kapsad välja! Jalgpallurid tahtsid mängida, aga pall muudkui hüppab kogu aeg vastu käsi ja üks trahvilöök tuleb teise järel. Tahad palli väravasse lüüa, aga tema kargab vastu kätt ja sealt üle väravavõrgu.

VENDA

Ega tulnudki mängust midagi välja.

Samasugune lugu juhtus korvpalliväljakul. Hakkasid mehed mängima, aga palli kätte ei saa. See muudkui tiirutab mööda jalgu ja pörkab vastu varbaid, aga mees-tele määratakse aina trahvviskeid palli jalaga löömise eest.

Ei tulnudki mängust midagi välja. Ega võrkpalliväljakulgi lugu parem olnud. Mehed tahavad mängida, aga pall ei seisa õhus. Muudkui pörkab jupsaku-jupsaku vastu maad ja kargab üle väljaku otsajoone.

Ei tulnud ka siin mängust mitte kui midagi välja.

Õhtul tulid vennad mornilt koju. Ainult nohisesid. Viimaks küsis vanem vend nooremalt:

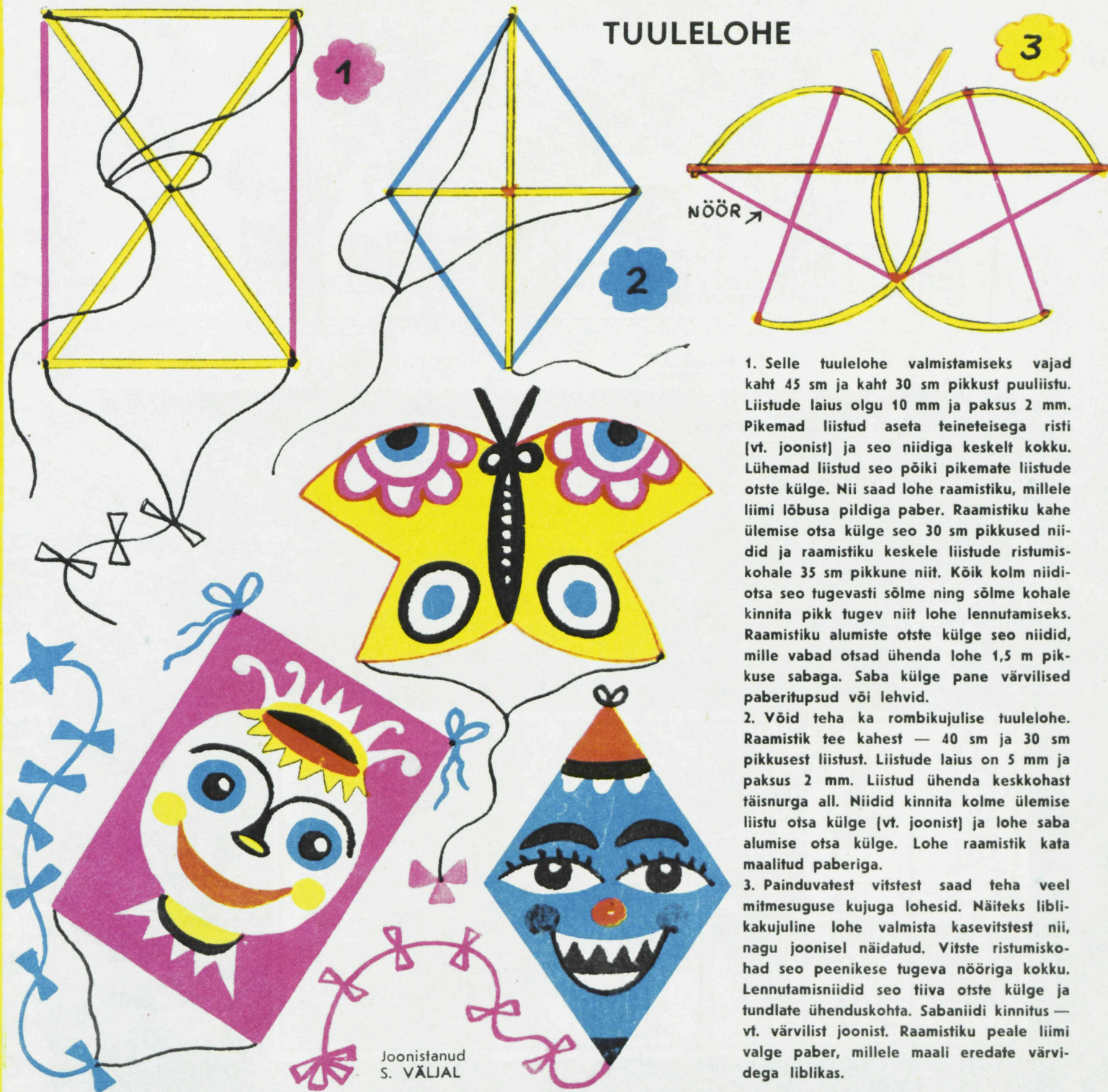
«Noh, kuidas sul läks!»

«Tont sellest sinu tööst aru saab,» pomises see.

«Ja ega minagi sinu omast suurt taipa,» tunnistas vanem vend.

«Jaa-ah,» lausus keskmine vend, «peame ikka igaüks oma vana ameti juurde jääma.»

Nõnda nad tegidki, ja meeskon- nad hakkasid jälle võitma. Ja mis seal imestada, sest need kolm venda olid ju jalgpall, korvpall ja võrkpall.

TUULELOHE

NÖÖR →

1. Selle tuulelohe valmistamiseks vajad kaht 45 sm ja kaht 30 sm pikkust puuliistu. Liistude laius olgu 10 mm ja paksus 2 mm. Pikemad liistud asetä teineteisega risti [vt. joonist] ja seo niidiga keskelt kokku. Lühemad liistud seo põiki pikemate liistude otste külge. Nii saad lohe raamistiku, millele liimi lõbusa pildiga paber. Raamistiku kahe ülemise otsa külge seo 30 sm pikkused niidid ja raamistiku keskele liistude ristumiskohale 35 sm pikkune niit. Kõik kolm niiditsa seo tugevasti sõlme ning sõlme kohale kinnita pikk tugev niit lohe lennutamiseks. Raamistiku alumiste otste külge seo niidid, mille vabad otsad ühenda lohe 1,5 m pikkuse sabaga. Saba külge pane värvilised paberitupsud või lehvied.

2. Võid teha ka rombikujulise tuulelohe. Raamistik tee kahest — 40 sm ja 30 sm pikkusest liistust. Liistude laius on 5 mm ja paksus 2 mm. Liistud ühenda keskkohast täisnurga all. Niidid kinnita kolme ülemise liistu otsa külge [vt. joonist] ja lohe saba alumise otsa külge. Lohe raamistik kata maalitud paberiga.

3. Painduvatest vitstest saad teha veel mitmesuguse kujuga lohesid. Näiteks liblikakujuline lohe valmista kasevitstest nii, nagu joonisel näidatud. Vitste ristumiskohad seo peenikese tugeva nõõriga kokku. Lennutamisiidid seo tiiva otste külge ja tundlate ühenduskohta. Sabaniidi kinnitus — vt. värvilist joonist. Raamistiku peale liimi valge paber, millele maali eredate värvidega liblikas.

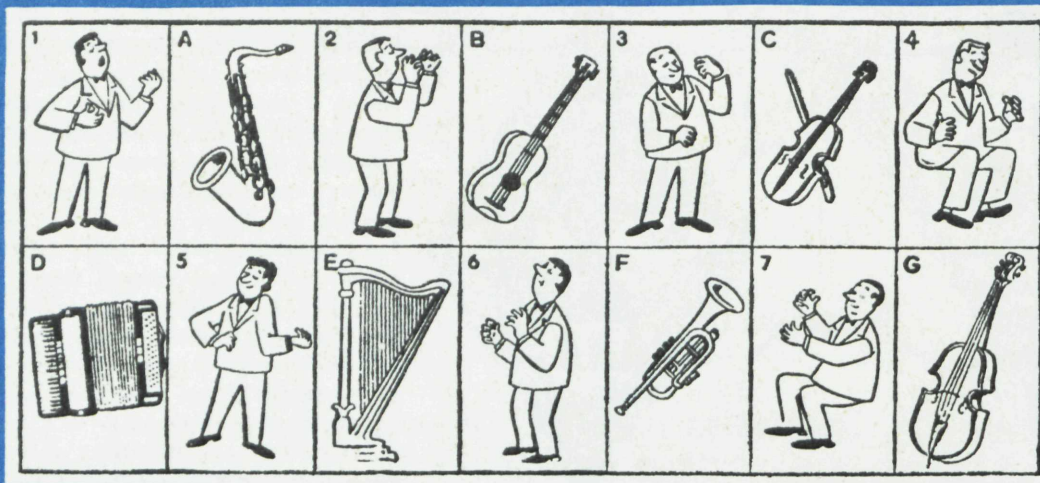
Joonistanud
S. VÄLJAL

Täheke sõitis maale neljale tubliile kolhoosipoisile külla. Kui ta kohale jõudis ja küsis, kus Jüri, Ants, Mikk ja Leo elavad, näidati talle nelja kõrvuti seisvat maja. Aga kus keegi elab — seda polnud siiski nii lihtne kindlaks teha. Vaata pilti ja tule Tähekesele poiste leidmisel appi!

IMELIK LUGU

Sikk astus mööda teed. Äkki kargas talle hõövel kallale. Kiskus ära ta naha ja jooksis minema. Mida tegi roimar võõra nahaga! Läks voodi. Sai sealt vaia. Ja viha. Praadis kodus viha ära. Sõi seda, hammustas vaia kõrvale. Ise istus ukse juures lingil. Järsku loputati ja sisse tulid miilits ning Sikk. «Näe, tema ongi hõövel!» näitas Sikk. Miilits viis hõövli ära. Pani pangi. «Mis sa kippusid Sikkule kallale, näppasid ta naha! Ole nüüd pangis...» Oi, oi! Loos on igasse lausesse üks vale täht juhtunud. Lapsed, parandage ära.

Pillimehed tahavad esineda. Ainult pillimeestel pole pille. Andke neile õiged pillid kätte!

Merel ei ole kaluripaate, on suured hallid Ameerika sõjalaevad. Põldudel ei kasva riisi, Ameerika sõdurid puistasid taimedele mürgi. Teedel ei sõida talupoegade härjavankrid, sõidavad Ameerika soomusmasinad. Taevas undavad Ameerika lennukid, pommitades elumaju, koole, haiglaid... Juba mitu aastat peavad Lõuna-Vietnami praegused valitsejad

TARK

Palju aastaid tagasi elas Hanoi linnas rätsep, keda rahvas väga armastas ja austas. Ta õmbles riideid ühteviisi hoolikalt nii vaestele kui rikastele. Ja paljudele oli ta veel abiks hea nõuga. Seepärast kutsutigi teda targaks rätsepaks.

Siis määrati linna ülemkohtunikuks kõrge ja hoolimatu mandariin — üks keiserlikke aukandjaid.

See noor kohtunik otsustas linna rätsepa proovile panna. Ta andis mehele hinnalise kanga ja nõudis, et meister õmbleks sellest hästi lühikese ajaga rikkaliku tikandiga ametikuue.

«Kui ma rõivalt pisemagi vea leian,» lausus mandariin, «lasen sind linnast välja ajada. Jään aga su tööga rahule, võid edasi töötada ja saad vastava tasu.»

Rätsep hakkas mõõtu võtma. Lisaks palus ta teada kohtuniku vanust ja töötamisaega keiserliku

koos Ameerika vägedega sõda vietnami rahva vastu. Ent rahva-väelased võitlevad vahvalt, sest nad võitlevad oma rahva ja oma maa vabaduse eest. Nende naised, lapsed ja vanaisad-vanaemad aga on sõjakoleduste eest metsadesse peitu põgenenud. Ja nagu kõikjal maailmas, nii jutustavad ka vietnami vanaemad oma lastelastele õhtuti muinasjutte...

VIETNAMI MUINASJUTT

RÄTSEP

ametnikuna. «Mis on sellel kuue õmblemisega pistmist?» käratas mandariin rätsepat sinnapaika jättes. Meister võttis riide ja läks koju. Ametikuub sai tähtjaks valmis. Kohtunik proovis kuube selga ja uuris seda igast küljest. Ühtki viga ta ei leidnud. Hiljem uuris ta kuube veel kord hoolsasti. Ja äkki märkas: esitükk oli tagatükist pikem. Ta kutsus rätsepa enda juurde. «Töötasid lohakalt!» karjus mandariin, näidates kuube. «Juba homme hommikul aetakse sind linnast välja!» Rätsep aga ütles: «Vabandage, kõrgeausus, et pean teile vastu vaidlema. Enne töö alustamist küsisin ju, kui vana olete ja kui kaua töötate keiserliku ametnikuna. Teie ei vastanud. Kuid sain seda siiski teada.» «Mis võib vanusel ja töötamis-

ajal olla ametikuuuga tegemist?» imestas mandariin uuesti. «Rohkem kui arvata võib,» vastas rätsep. «Lubage mul ainult selgitada.» «Räägi!» vastas mandariin. Ja rätsep seletas: «Iga meister saab ainult siis hea kuue õmmelda, kui ta selle kandja iseloomu arvestab. Noor aukandja on oma ametile uhke. Ta ajab rinna ette ja pea nii püsti kui vähegi võimalik. Kas ei tule kogenud rätsepal sellisele inimesele kuue esitükk veidike pikem lõigata kui tagatükk?» Nüüd läks kohtunik näost üleni punaseks. Hanoi elanikud tuletasid tihti meelde seda lugu. Ja kui noor mandariin mõne aja pärast kohtunikuametist tagandati, ütlesid nad: «Selle eest tuleb tänada meie tarka rätsepat, kes õige möödu võttis!»

Illustreerinud V. HURT

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 7 — 1970, XI aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, L. Reimann. Peatoimetaja kt. O. Saar, kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets.

Laduda antud 20. V 1970. Trükkida antud 16. VI 1970. Trükiarv 60 000. Paber 90x60/8. Trükipoognoid 2. Arvestuspoognoid 2,86. MB-06318. Tellimise nr. 641. Trükikoda «Oktoober», Tallinn, Kreutzwaldi t. 24.

Esikaanel S. VÄLJALI joonistus «21. juulil».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,86 учётно-издательских листа. Типография «Октоober», ЭССР, Таллин, Креуцвальди т. 24. Адрес редакции: ЭССР, Таллин 1, бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 641. Тираж 60 000.

VÄIKE HUNDU

EHK: KES TEISELE AUKU KAEVAB...
WALT DISNEY

Ameerika kunstnik Walt Disney oli kuulud muinasjutufilmide joonistaja. Tema filmide kaudu said Lumivalgeke ja seitse põialpoissi, kitseke Bambi ja lõbus hiirepoiss Miki kogu maailma lastega headeks sõpradeks. Loomi joonistas Walt Disney kõige meelsamini.

Arka, isa, aeg on tõusta! Sul tuleks minna ausal tööd otsima ja raha teenima.

Ja selle pärast ärätasid mind magusast unest!

Pidin äratama. Sahver on peaaegu tühi.

Kas löesti!

Kui ei usu, vaata ise.

Oh! Ainult paar närtsinud porgandit!

Sul on õigus, poeg. Peab midagi tegema. Too mulle labidas!

Osekohe.

See on mu elu õnnelikum päev. Isa lähed, labidas öäl, ausal tööd otsima.

Nägemiseni, poeg. Hoolitsen selle eest, et varsti saaksime istuda lihapadade ääres. Häh-häh-hää!

Ma muidugi ei kahtlusta oma isa, aga lähen nüüd igaks juhuks vaalama, kuidas kolm väikest pörsast elavad.

Ja siis...

Isa hää! Ta on jälle hädas.

Appi! Aidake mind välja!

Oi-oi, isa! Kuidas sa sinna auku sattusid!

Ära ilmaaegu küsi, parem äita mind siit välja!

Oota natuke! Toon kodust redeli.

Hiljem...

Ma ikkagi ei taipu, kuidas sa sisse kukkusid!

See on hirmus! Kaevasin nii sügava augu, et enam välja ei saanud.

Jookse sina koju! Mul pole aega sinuga vestelda.

Jätka aga tööd. Viin redeli koju.

Isa on selle auguga hirmsasti vaeva näinud. Aga miks ta selle keset teed kaevas!

Isegi kaevu ei kae vaia keset teed. Ja puu istutamiseks on auk liiga sügav...

On õigem tagasi joosta. Asi peab selgeks saama.

Oh koledu! Isa on augu okstega katnud. Nüüd on see ju ohtlik...

Vaet lupsadi, luusangadi...

Trüülikommid! Need on väikeste pörsaste meelest maailma parimad.

Yaata! Trüülikommid! Neid ma tahan!

Nüüd juba taipan...

Seis! Ärge liigutage! Mitte sammugi!

Andke trüülikommid tagasi. Need on minu!

PRAUHI!

Oi-oi-oi! Nii sügav auk keset teed!

Hea, et te ise auku ei kukkunud!

Miks su isa hüppas sinna alla, Väike Hundu!

Tooge redel ja aidake mind välja!

Aitäh, Väike Hundu! Päästsid mu väike vennad.

Pole tänu väärt! Jookse nüüd koju, seni kui redeli toon.

Ja siis...

Kahju, isa, et sulle porgandid ei meeldi, aga muud söödavat meil pole... Enne kui ausa lõnga raha hangid...

Hah! Kahe halva vahel on raske valida.